

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseria garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

Nr. 224.

Duminică, 5 (17) Octombrie.

1886.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Octombrie 1886 st. v., s'au început un nou abonament, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„un an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fâșiei sub care au primit și diarul.

Domnii ce se vor abona din nou să binevoască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Ungurii și libertatea popórelor.

II.

Brașov, 4 Octombrie 1886.

Niciodată când este vorba de libertate nu ne putem înțelege cu conlocuitorii noștri unguri. Ei au un deosebit concept despre libertate.

Libertatea la Unguri nu înseamnă decât supremația, domnia lor absolută în stat. Această stăpânire, se înțelege, nu mai e așă îmbrăcată în haina ei veche feudală, ci a trebuit să se schimbe. Forma este nouă, dar spiritul este totuși spiritul vechiului exclusivism și al vechii supremații, al căror cerc s'a lărgit în aparență. În loc de nobil se dice acum Maghiar. Totuși grofii și baronii domnesc încă și astăzi în Peșta. Ei conduc administrația, ei conduc și parlamentul, ei aduc și reformează legile și totuși ei au făcut și constituțiunea actuală ungară.

Starea actuală de lucruri, absolutismul parlamentar al acelei clice, care se numește partidă dela putere, ne spune foia opozițională maghiară, este libertatea și independența ungară.

Mărturisim că nu-i învidiam pe Unguri pentru aceasta, ne pare însă rău că clica dela putere a isbutit a-le ameți așa de mult capetele cu totuși felul de fraze și de idei șoviniste, încât poporul maghiar pare a-și fi pierdut simțul și conștiința propriei sale libertăți.

Și dacă Ungurii n'au adevărata pricepere pentru libertatea lor proprie, cum o se pot ei simți pentru libertatea altor popóre?

Să ne arate cei dela „Ellenzék” un partid maghiar, fiă câtu de mic — afară de acela al „Corbului alb”, care încă nu s'a format — c'unu program în adevăr liberal și democratic, în spiritul adevăratei libertăți și egalități, precum este înțelă în statele civilizate ale Europei apusane?

Ne voru răspunde, că au pe Iranyi și pe Helfy, potu pe Apponyi și Szilagyi. Dar ore nu s'au întrebă ei vr'odată cu totu seriozitatea, dacă acești corifei parlamentari opoziționali, acești oratori geniali servesc în realitate cauza libertății poporului maghiar, ori numai interesele grofilor și a-le baronilor din Tera ungară?

Să ne spună cei dela „Ellenzék”, ce au întreprins numiți conducători de partidă până acum, ca să emancipeze poporul maghiar rușul de sub jugul celor ce-lu exploatează

făr' de nici o milă în numele libertății și alu naționalismului?

Cerem să ne spună cu atătu mai vârtos, cu câtu credem că țeranului ungaru nicidecum nu i se ajută prin aceea, că domnii Iranyi, Apponyi și Szilagyi proclamă de pe tribuna parlamentară, între aplausele clicei dela putere, că ei nu recunosc celoru trei milioane de Români din acestu stat dreptul de a-și desvolta individualitatea lor națională.

Nu i se ajută țeranului ungaru nici cu aceea, că matadorii strigă în gura mare în dietă că este în interesul Ungariei să fiă mântuită libertatea și independența popórelor din Balcani.

Cei dela foia clușiană au avut prin urmare cauze destul de întemeiate de a evita o discuțiune principiară asupra neesistențelor stăruințe pentru libertate ale corifeilor unguresci și a ne veni cu o sofismă nesărata, vorbindu-ne de „legile și de constituțiunea” română, bulgară, sârbă, muntenegrenă și ungară.

„Cum se potrivește — amu întrebătu noi — entuziasmul pentru libertatea și independența popórelor din Orientu cu principiile, ce le profesă și cu politica ce-o urmăresc corifeii politici maghiari față cu popórele nemaghiare din statul ungaru?”

Vede ori și cine că noi aici amu vorbitu de principii, amu înțelesu spiritul. Dér „Ellenzék” nu se potu avêta la înălțimea spiritului adevăratei libertăți, pentru că e frică de amețelă, și de aceea ne vine cu forma, și cere dela noi ca să privim c'oja dreptu sêmbure.

„Dacă vestim” — dice „Ellenzék”, — libertatea și independența statelor balcanice, vestim, că constituțiunea acelor state trebuie să fiă luată în apărare.”

De aici ar urma ca consecința logică, că, dacă Bulgarii aș n'ară avê constituțiune, pe Unguri nici capul nu i-ară mai dur de libertatea și de independența Bulgarilor.

La acestu rezultat ajunge chiar și „Ellenzék”, când pretinde, deși indirect, că Români din regatul s-lui Stefanu, neavându o constituțiune a lor deosebită, n'au nici dreptu a-și desvolta individualitatea lor națională și prin urmare nu se pot bucura de aceeași libertate ca Bulgarii.

Și dacă Ungurii voru să se mântină numai constituțiunile existente ale popórelor balcanice, cum rămâne atunci cu libertatea Macedonenilor și a Albanesilor, cari n'au nici o constituțiune. Voru ei ca aceștia să rămână în veci slugile Turcilor?

Au trecut cu vederea cei dela foia opozițională din Clușiu, că ministrul-președinte Tisza în cunoscuta sa declarațiune a vorbitu nu numai de constituțiunile existente, ci și de viitoare constituțiuni ale popórelor din Balcani, când a șis: „interesele Ungariei pretind că făcându-se schimbări în peninsula balcanică, populațiunile ce trăsesc acolo se formeze în state de sine stătătoare, corêspunđetoru individualității lor.”

Dacă prin urmare li se recunosc Macedonenilor și Albanesilor acestu dreptu, de ce se nu se recunoscă Românilor de aici celu puțin dreptul de a-și desvolta liberu individualitatea lor națională între marginele statului ungaru?

Nu vedu domnii dela „Ellenzék” contradicțiunea în care se află politica esterióră a Ungurilor cu politica lor interióră?

„Constituțiunea maghiară”, dicu ei, „oferă scutu locuitorilor de orice rassă”. Dacă ar fi așa atunci ce lipsă ar mai fi avut domnii Tisza-Apponyi-Szilagyi-Iranyi să declare astă primăveră sêrbătorese în cameră, că în statul ungaru numai o desvoltare maghiară și o cultură maghiară potu fi admise?

În România, diceți, „care are mai multu ca

o miă de locuitori maghiari”, nu există drepturi deosebite pentru aceștia. Acesta e ușor de înțelesu mai întâiu fiindcă-să prea puțin, apoi fiindcă nu-să autohtoni. Ce omu cu minte va pretinde însă ca Români din regatul s-lui Stefanu, cari sunt mai mulți decât Bulgarii de nordu și de sudu, decât Grecii și decât Sêrbii din regat și cari pe lângă acesta sunt un popor autohtonu, să n'aibă mai multe drepturi ca Ciangăii din Moldova și ca Tătarii din Dobrogea?

Din espunerile lui „Ellenzék” ar mai urma, că dacă constituțiunea bulgară se va schimba cu timpul, negreșitu cu concursul Rușilor, — ceea ce nu este imposibil — astfel ca ea să devină asupritore pentru Bulgari, ar fi și atunci datoria Ungurilor de a o apăra. Nu vedu cei dela foia clușiană la ce paradoxuri fi facu să ajungă sofismele lor?

(Unu articolu finalu urmêdă).

Crisa bulgară.

— Generalul Kaulbars a sositu la Rusciucu cu un tren specialu. Nu s'a produsu nici un incidentu la plecarea sa din Varna, nici pe timpul întorcerii. Generalul a renunțat la călătoria sa în Rumelia. Elu se va întorce probabilu la Sofia prin Tirnova, dér numai peste câteva zile. Până atunci elu va sta în Rusciucu și potu în București.

— „Noua presă liberă” scrie, că punctul de vedere rusescu, care consistă în a considera Sobrania ca nulă și neavenită, nu potu fi și alu celorlalte puteri. Alegerile s'au făcutu conformu constituțiunii și în totă regula, și tratatul dela Berlinu nu oferă nici o rațiune pentru ca Rusia să protesteze. E chiaru îndoișu ca alegerea prințului să potă fi anulată prin refuzul unei singure puteri, presupunându că Pórta o sancționează și că celelalte puteri o recunosc. Potu că Bulgarii, cari dau deja probe așa de mari de moderațiune, voru surprinde diplomația, ce zăbovește, prin alegerea lor. Fără patriotismul și prudența Bulgarilor, care rădică Rusiei orice pretextu pentru o măsură coercitivă, pacea ar fi multu mai compromisă decât cum e acuma. Tinerul popor bulgaru pare a întrece bêtările națiunii din occidentu în abilitate politică.

— „Epoca” scrie: Scirile privitoare la numeroșele concentrări de trupe rusești în Basarabia iau din ce în ce mai multă consistență.

— După spusa „Vocei Covurhuului” din Galați, scrisorile sosite din sudul Rusiei anunță, că acolo se face o forțe activă mișcare de trupe rusești spre mare.

— O telegramă din Novoseilitza comunică: Dincolo de granița rusescă se crede și acum într'o ocupațiune a Bulgariei. Oficeri ruși de geniu inspectează drumurile și podurile și primarii au fostu înștiințați să aibă la dispozițiune trăsuri și cai. Manevrelle, ce erau să fiă la Kishinău, s'au opritu prin telegrafu acum optu zile și trupele de acolo au plecatu la Ungheni și Odesa. Garnisóna din Hotin va merge de asemenea spre sud. Dela nordu au venit la Iedice 3000 omeni. Garnisóna din Novoseilitza a mai primitu 500 omeni cavaleriă.

Apelul partidei guvernamentale bulgare.

Partida guvernamentală din Bulgaria a adresatú alegătorilor din Bulgaria și Rumelia orientală, înaintea alegerilor pentru marea sobranie, următorul apel:

Fraților Bulgari! Peste o săptămână veți merge la urnă ca să alegeți deputați pentru marea adunare națională, care are să se sfătuiască în privința grelei situațiuni în care a ajuns patria noastră. Prin ce vremuri grele a avut să trecă poporul nostru! Dér și acum atárnă d'asupra Bulgariei sabia lui Damocle, și viitoru fericire a țerei atárnă numai dela înțelepciunea noastră, întocmai precum greșelele noastre ar putu provoca nenorocirea ei.

Frați Bulgari! Totă lumea îndreptă acum ochii ei

asupra corăbiei bulgare, care luptă cu valurile ce o amenință cu cutropire. Cărmaciul a părăsit cărma și corabia caută prin furtună și valuri puternice să ajungă la țermul, unde este arborat un stindard cu următoarea inscripție: „Bulgaria și libertatea.“ Fraților! puneți mâinile și ajutați să ajungă la acest loc, pentru că multă cercata Bulgaria se-și potă dobândi în fine liniștea și se potă striga: „Totu nu mi-au lipsit fiii bravi.“ Alegeți pe aceia, cari sunt oțeliți și probați, cari iubesc Bulgaria mai pe sus de toate și numai în alu doilea plan manifestă simpatia pentru străini, și spuneți-le: Fiacare palmă din pământul nostru ne-a devenit prețioasă în urma sângelui vărsat pentru ea; pregătiți dăr țerei un viitor totu atât de mare, pe cât este de mare prețul patriei.

Frați Bulgari! Pote că se voru găsi și printre voi proroci falși, omeni cari voru încerca să vă cumpere cu argintu. Fiți însă deștepti, țineți fruntea sus și arătați lumii că sunteți mai pe sus decât prețul ce vi s'ar oferi, ori cât de mare ar fi, și că Bulgarul, în timpul suferințelor sale, a învățat să prețuiască libertatea... Alegeți astfel de deputați, cărora se le puteți dice: „Voim un principe, care se fiă gata d'a muri pe câmpul de luptă pentru Bulgaria, precum a fost eroul nostru principe; voim un principe care se iubescă patria mai mult decât pe sine. Voim un principe, care se se devoteze Bulgariei cu trup și cu sufletu.“

Frați Bulgari! S'au găsit omeni cari au îndrăsnit să rădice mâna loră contra coronei sfințite a bravului nostru principe. S'au găsit asemenea omeni, și conștiința loră nu i-a făcut să se cutremure când au aruncat poporul în nesiguranță și anarhiă... S'au rădicat câteva ființe sinistre contra aceluia care în fruntea bravilor noștri oficeri și soldați au scăpat Bulgaria; contra aceluia care era gata să-și sacrifice el însuși viața când binele patriei ar fi cerut. Indepărtați neghina din grâu și dați-i locul cuvenit. Acești omeni au amăgit pe câțiva concetățeni, dăr mai pe urmă s'au ascuns și acum trebuie să suferă omenii nevinovați.

Preoți și învățători! Voi a-ți fost conducătorii poporului în timpurile cele mai grele, mergeți înainte și nu lăsați ca cei vânduți să amăgescă populațiunea bulgară.

Soldați în rezervă! A-ți luptat la Pirotu pentru libertatea Bulgariei; acesta este acum văduv, er voi sunteți cetățeni liberi. Și voi sunteți chemați să dați votul vostru. Alegeți omeni cari se fiă mai întâi Bulgari și apoi Slavi; astfel de Bulgari, cărora libertatea patriei, pentru care a-ți luptat, le este dragă și scumpă; astfel de Bulgari, cari au spălat pata de pe țără, care pată i-o aruncaseră câte-va ființe desparate, ridicându-se contra aceluia principe care ne-a condus. Fraților! La 28 l. c. (10 Octomvre n.) Bulgaria va declara decă voeșce să trăiască liberă și independentă seu decă voeșce cu trupul seu rănit să primescă din nou jugul. Băgați de seamă, că nu cumva ultima greșelă se fiă mai amară de cum a fost opera acelor ființe sinistre. Avem cea mai mare speranță că Bulgarii, cari au știut să conducă corabia prin atâtea stânci și pericole, o vor conduce și d'astă dată la țermu.

SCRILE DILEI.

Reuniunea arheologică a comitatului Hunedoara a ținut, după cum am comunicat mai nainte, în Petro-

șeni o adunare. Dr. Franz Fekete-Solyom s'a încercat să „dovedescă“, că valea Jiului era pe timpul lui Vladislav II nepoporată, că Mihail Kendeffy a obținut la 1504 dela acest rege permisiunea, d'a coloniza acolo 12 Țigani ambulanti din Moldova. Va să dică nu i-a dat mâna „invățatului“ Unguru să dică că Valahii d'acolo sunt Unguri valahisați, dăr ca se-și dea arama pe față, a găsit dumnelui că sunt „Țigani“. Prin urmare o punem la dosar! „Invățatul“ Kun a încercat și el să „dovedescă“, că revoluțiunea lui Horia n'a isvorit din apăsarea iobagilor. La dosar și cu acesta!

Fiscalatul financiar al domeniilor erariale din Sibiu se desfășoară cu ziua de 1 Noemvre n. și se contopesc cu cel din Clușiu.

Recolta viilor în ținutul Sighișorei lasă foarte mult de dorit, strugurii sunt peste tot acri.

Cetim în „Epoca“: I. P. S. Iosif, Metropolitul Moldovei, care prin încetarea din viață a Metropolitului Primat, este de drept președintele Sf. Sinodului, adencu mișcat de descoperirea, că însuși Episcopul papal Camilli din Iași este autorul broșurei „Pravoslavia“ prin care se injuriază întreaga ierarhie ortodoxă, a ordonat o riguroasă anchetă, spre a aduce în Sf. Sinod dela începutul sesiunii viitoare cesțiunea propagandei papiște, și a provoca pe guvernul, de a lua măsuri de represiune contra agitatorilor.

De mai multe ori s'a publicat prin unele ziare, că marele patriot maghiar Ludovic Kossuth își petrece în mare săracie zilele vieții. Scirea acesta o confirmă din nou ziarul englez „North British-Advertiser“ din Edinburg, spunend că marele patriot maghiar își căștigă amara pâine de toate zilele prin aceea, că dă ore de instrucțiuni.

Un epilog vesel a pus capăt afacerii Christen-Komjathy. Secundanții amândurora s'au intrunit la un prânz, care a decurs în mare veselie, nelipsind nici toastele.

Afacerea Christen-Herbert are și ea un epilog, dăr neplăcut. Secundanții lui Christen fiind întrebați de secundanții lui Herbert, decă e adevărat că ei s'ar fi exprimat că Christen înzadar a întrebuințat toate mijlocele permise ca să provoce pe Herbert a da satisfacțiune cavalerescă, n'au dat nici o explicare, dicend că această cesțiune n'are nimic a face cu cele întemplate în Cinci-Biserici. Reprezentanții lui Herbert declară din parte-le ca terminate tractările. Herbert însă declară acum din parte-i pe numiții oficeri ca nisce omeni, cari în dosu calumniază, dăr nu stau chezași pentru cele ce dicu.

Un colaborator dela „Pesti Hirlap“ a avut în săptămâna acesta două dueli într'o zi cu doi colaboratori dela „Nemzet“. Duelurile s'au terminat cu câte-o șgărietură. Causa a fost un foileton apărut în „Nemzet“ despre chemarea țaristice, prin care colaboratorul lui „P. H.“ se simțea lovit.

Țergul de toamnă din Orăștia a fost slab ca și cele dinainte. O vacă cu vitel s'a vândut cu 19 fl

La congresul hirurgical, ce se va ține în Paris, facultatea de medicină din Bucuresci va fi reprezentată de d. Dr. Severeanu, care a și plecat la Paris, scrie „Răsboiul“.

Asă s'era Sâmbătă se va juca la teatrul german „Der verwunschene Prinz“ seu „Traum, Rausch și Wirklichkeit“, comediă în 3 acte de I. Plötz. Măne s'era Duminecă se va juca „Der verlorene Sohn“ seu „Vagabund und Ehrenmann“, piesă populară cu cântece de Bergen.

Din dieta ungară.

(Urmare din ședința dela 11 Octomvre.)

August Pulszky nu primesce propunerea lui Apponyi, căci nu numai partea ungară a armatei trebuie să respecte constituțiunea ungară, ci întreaga armată. Abia sunt douăzeci de ani de când a reinviat constituțiunea ungară, prin urmare nici timp n'a avut armata să uite trecutul. Abuzuri și conflicte singuratic se întâmplă și în alte părți, nu numai la noi. Vorba e, că se uităm și noi trecutul față cu armata. Spiritul armatei germane e rezultatul expedițiunii victorioase din 1870. Dece vr'odată ar fi armata noastră binecuvântată să iasă victorioasă într'o expedițiune...

Const. Olay: Asta n'ar fi nici o binecuvântare!

Aug. Pulszky: Speru că și d-lu deputat va privi ca o binecuvântare decă se ivesce acestu casu, care ar pute sosi în împrejurări nedorite de noi; atunci multe se vor schimba, cauzele multor conflicte și neînțelegeri vor înceta de sine. Trecend la moțiunea comisiei de petițiuni, dice că acesta spune destul, ea nu dice că niciodată nu va fi nevoia de dispozițiune legislativă, ci că nu e nevoia acum. Elu primesce moțiunea comisiei.

Ignatz Helfy observă mai întâiu, că partidul seu niciodată n'a făcut responsabilă armata pentru actele singuraticilor; ei acuză numai nepedepsirea acestor acte în mod drept. Ba unii pentru astfel de acte au fost înaintați (Așa e în stânga extremă.) și un astfel de casu a iritat deunăzi națiunea. Autograful dice, că înaintarea s'a făcut din considerațiune de serviciu; ce considerațiune de serviciu trebuie să fiă aceea, ca 44 de persoane să se trecă cu vederea și să se înalteze unul, care a ofensat atât de tare națiunea? (Așa e în stânga extremă.) Autograful contradice în fiacare expresiune dreptul public ungar. În elu nu se vorbesce de Ungaria și de regele Ungariei, ci numai de „țările coronei mele ungare.“ Se dice apoi că „spiritul armatei pote fi numai acela al supremului comandant.“ Dece „comandantul suprem“ nu corăspunde dreptului public ungar. Spiritul armatei într'un stat constituțional trebuie să fiă acela al națiunii. (Vii aprobări în stânga extremă.) Predecesorul Maestății Sale încă a jurat pe legile din 1848, fără însă ca acestu jurământ să-l impedeze a apuca pe alte căi...

Președintele: Acestu afirmare nu corăspunde adevărului istoric; căci regele care a domnit în 1848 a rămas până la sfârșitul domniei sale pe calea pe care se afla. E datoră mea să observu acesta. (Aprobări în dreapta.)

Ignatz Helfy: Nu merge ca spiritul armatei să se lege de o persoană, fiă acesta ori cât de sus situat. Încă n'a decăzut națiunea atât de mult, ca să-și fi săpat atât de adencu în inimă un astfel de auto-

FOILETONU.

O noapte într'o cărciumă din Prahova.

(Fine.)

Noi sperăm, că nu va fi nimenea așa de delicat și de răsfățat, ca să ceră mai multu confortu. Cine vrea să așternă mai môle pentru șoldurile și spatele sale, acela se-și pună mantaua seu șialul dedesupt. Decă cu toate acestea îl glodesce — îl doru oșele, cum dice Românul —, își pote îmbunătăți pozițiunea întorcend-se desu de pe o parte pe cealaltă seu chiar și pe spate.

Încă tare târziu mai veniă și nisce cărași cu boi și câteva femei de totu ude, cari așiderea voiau să capete sălaş în odaia. Toți aceștia se culcară la piciorale acelor, cari dormiau deja, pe prici și adormiră îndată așa de bine, încâtu nici tusea nici aruncatul seu întorsul încoce și încolo nu-i mai turbura horcăitul lor cel uniform.

A arde lumină ar fi conturbător. Mai multu economie ca din ori-care altă causă la cărciumăre se ra de vreme singurul muculeț de lumânare și-l duce cu sine în odaia cealaltă, după ce o stinge pe pragul odăii aruncand-o privire veselă asupra numeroșilor oșpeți, cu care ocaziune se nasce un abur, ce lasă după sine o neplăcută aducere aminte.

Într'unu întunerec completu trebuiau să aștepte

pasagerii în linise până dimineța, când toți dormitorii trebuiesc să se deștepte la nouă activitate. Noi din parte-ne nu puteam, decât să compătimim pe omenii, cari sunt așa rău învățați, încâtu nu se putu deda curendu cu împrejurările, și se plângu, că din câte și mai câte cauze n'au putu dormi totă noptea, era cătră trei ore dimineța, când în fine li-se închid ochii de osteneță, îi ocuturba erași deșteptarea celor ce dormeau împreună cu ei. Dăr ce sunt ei de vină la acesta? Zăcend pe pământul gol, de sine se înțelege, că voeau să se deștepte mai curendu, căci astăzi avu un drum lung de făcut și nu putu dormi ca boerii până în ziua albă. Pofta de mâncare se deștepta împreună cu dănsii. Ei se așeză povestind cu voce bună la masa cea lungă de lemn, pe care nu se află nici un fel de pânzătură, și-și scot merindea din straița cea învățată de lână. Pe un disc de lemn ce-l ceru dela cărciumăre, ei taiă cepă în bucăți forte mici și o sară sdrăvenă. O bucată de mămăligă rece ține locul pâinii și, fiindcă nu este tocmai și de post, mănca cu mare poftă slănină și brânză. Patru până în cinci grăsuși (șoldani, porci de unu an) folosiră unu momentu neobservat și săriră cu cutezare peste pragul celu înalt în odaia.

Nu trebuie omul să-și strice somnul, decă cărciumăre, îngrijată de oșpeții cari dorm, se ivesce în odaie cu o japiță (jördă sdrăvenă) și aplică îndrăsnitilor năvălitori vr'o câteva de-alungul șoricului celui gras.

Grăsușii guțesc, firesce, înfricoșat, dăr totu nu vor să se deștepte țermul, fiindcă aci află multe bucățele bune. Acuma însă se nasce o gônă inverșunată. Oșpeții, cari sedu la masă, sprijinesc din partele stăruințele cărciumăresei prin aceea, că de câte ori trece un grăsuș pe lângă ei, îi dau câte-o lovitură țepănă, căreia îi urmăză firesce totdeuna câte un țipet din gura celui lovit. Acuma se chiamă ambii câni mari de curte, și aceștia îi iau la gônă cu energie, încâtu în curendu este golită odaia și o momentană liniște și odihnă plăcută urmăză. Câni încă credu a fi meritat o plată pentru osteneța lor și inghitu cu mare poftă bucăturile, cari li-se aruncă de unul seu altu oșpe. Acuma apucă Burcușu celu pestriț (bălatu) o bucată, o cójă grosă de brânză dela botul lui Brezoiu celui negru. Acestu atentat revoltă simțimentul de drept al tiranului de curte așa de tare, încâtu cu mușcătură și lătrătură înfricoșate dă năvală asupra camaradului seu. Acesta, firesce, se apără din răspuri. În fine unul despărțit și alungat și acești combatanți. Dăr acuma este și timpul de sculat, fiindcă ceilalți oșpeți au plecat deja și cărașul nostru încă anunță, că a înhamat caii. Afară de aceea trebuirăm să ne grăbim, ca să ajungem încă înainte de ameli la vama din Predelu, deoarece domnii amploriați sunt foarte punctuali și închid îndată, așa că atunci călătorii trebuie să aștepte până după ameli în drum istorisindu-și pățaniile trecute și viitoare probabile.

Din norocire ajunserăm în pace la vamă cu pu-

graful. (Aplause'n stânga extremă.) Numai atunci ar fi putut liniști acestu autografu, când în același timp unu ordinu de ți cătră armată ar fi lămurit pe soldați asupra datoriilor loru cătră constituțiune; în schimb însé s'a împrașiatu în armată acelu autografu pré înaltu, care s'a adresatú archiducelui Albrecht și care conține mai totu aceleași cuvinte, ca și cele din toastul archiducelui în Serajevo. Și fiindcă altfelu se vorbește cătră armată, și altfelu cătră cetățeni, se nasce acelu spiritú de demoralizare politică pe care-lu combate partidul oratorului; acestu spiritú îl atacă, nu pe armată orí vitejia ei. Când de curéndu unu generalu a obținutu dreptul de cetățénu ungaru, o înaltă personalitate, decizătoare în afaceri militare, i-a ăisú: „Celú ce pórtă tunica împératului, e mai mult decátu cetățénu alu statului, e servitorulú împératului.“ (Mișcare). Acestu spiritú nu-lu putemú îndrepta, decátu împărțindú armata în două. Oratorulú primese motiunea minorității din comisiunea de petițiuní. Aplause'n stânga extremă).

Ministrulú-președinte *Tisza*: Antevorbitorulú a amintitú însé unu autografu. Cu acela n'am nimica, nu e în elú subscrierea mea. Pentru celú cu subscrierea mea iau răspunderea cu deplină conștiință. (Așa e! în drépta.) D-lú deputatú se légă de cuvintele „în țéřile corónei mele ungare.“ Dér așa se obicnuiesce pretutindenea; acésta espresiuine se póte afla și în legi; prin ea se înțelege unu totú unicú sub coróna ungară. (Aprobări în drépta.) Deputatulú atacă espresiuinea »supremulú comandantú.“ Nu sciu decé acésta espresiuine e în lege. (Mai multe voci: Este!) E o espresiuine ce amú folositú, fără ca prin ea să se nege constituțiunea. Ea însemnézá că spiritulú nu póte fi altulú decátu acela alú regelui încoronatú. Însemnézá că spiritulú națiunei și alú regelui e egalú.

Gabrielú *Ugron*: Dér amenințarea?

Ministrulú *Tisza*: Sunt convinsú că d-lú deputatú n'a vădútu în ea nici o amenințare pentru densusú. Căci ce se cuprinde în ea? Trebuie să repetú, că acela care agitá pe căi nelegale, va simți asprimea legii.

Paul *Hoitsy*: Atunci în ce scopú e acolo amenințarea?

Ministrulú *Tisza*: Am mai ăisú odată că nu e superfluu, decé regele încoronatú aduce, oricui ar fi, aminte de împlinirea datoriei sale, fiá chiar și ministru. (O voce'n stânga extremă: Superfluu!) A mai ăisú d-lú deputatú, că de ce nu s'a datú și unu ordinú de ăi cătră armată de același cuprinsú? Apoi decé autografulú e atâtú de réu, cum a ăisú d-lú deputatú, atunci să ne bucurámú, că nu s'a datú și unu ordinú de ăi, (ilaritate în drépta.) Vorbindú de petițiuní, acelea, ăise oratorulú, suntú rezultatulú agitațiunilorú. Fără să se ia dispozițiuní legislative, se póte îndrepta lucrulú, intrândú cătu mai mulți tineri ungarú în armată și făcéndu și carieră de ofițerú. Recomandá motiunea majorității spre primire.

Geza *Polonyi* ăice, că adunările poporale au avutú scopulú, să se apere contra reacțiunei militare și contra acelorú învățăturí ale nihilismului politicú, d'a se considera armata în Ungaria ca stândú în afară de constituțiune, și d'a cere satisfacere pentru onórea națională ofensată. O înaintare a unuia, a căruia procedere ministrulú președinte a declaratú de necorectă și fără tactú, nu ne póte liniști. Ungurulú nu de geaba întrá în armată cu unú *metus reverentialis*. Oficiarii din armata comună ăicú: „Honvedulú este unú lucru mijlociu între omú și soldatú!“ (Viiá ilaritate.) Dela 1867 nici

ținú înainte de douăsprezece óre. Pașaportulú s'a visitatú în curéndu, și noi credeamú acuma, că vomú puté porni repede și veselí spre dulcea patriá. Dér vai, că tocma lângá frontiera austriacă carulú nostru este opritú de ampoiatulú de frontieră. Unú suboficerú românú din miliția de frontieră (plăiașú) trebui să mai vadá odatá pașapórtelú, în vreme ce ómenijú s'ei stau cu mare serioșitate și în adéncă tăcere la spatele lui și páreau a privi cu ochi bânuitorí pe s'ermanii călătorí. Atunci descoperi suboficerulú, că în pașaportulú nostru tocmai la marginea de dedesubtú este o *nulá* mai puținú și că o *nulá* însemnézá o persoană. Așa déră „*marșú*“ înapoi la birou, ca să se puná încá o nulá séu că omulú e despărțitú de femeia. După ce mă întorsei cu pașaportulú și cu *nula*, se escá o nouă opácelá. Băetulú de optú ani alú căráșului nostru încá nu avea *nula necesară* în pașaportulú tatá-séu; și fiindcă nici decum nu voia să-lase copilulú séu înapoi în România, trebui de asemenea să alerge la birou, ca să i se scrie și lui o *nulá* în pașaportú. În cele din urmă sosi și căráșulú cu *fatala nulá*, --lua-o-arú na'ba! vorba Românului!-- în pașaportú și caravana se putu pune în mișcare. În curéndu ajunserámú vama de frontieră austriacă, unde érá să începú *vizarea* pașapórtelorú, dér acésta îndatá a fostú săvêřșitá și încá séra în aceeași ăi sosirá călătorii în Brașovú voioși și sănătoși.

dupá *W. Hausmann*.

unú Ungurú n'a fostú ministru comunú de rêsboiu. Ministrulú actualú de honveđi face totulú ca să se arate demnú de spiritulú tradiționalú austriacă, pentru ca să ajungá și ministru comunú de rêsboiu. Oratorulú cu partidulú lui vorú lupta pentru idea armatei de sine stătătoare și recomandá spre primire votulú minorității.

Sedinta dela 12 Octomvre. Teodor *Matkovics* sprijinesce propunerea lui Gyóřffy. Elú n'are nimicú contra armatei, numai să iubéscá țera, care'i dá fii și fructele sale.

Iuliu *Gulacsy* se plânge de slăbiciunea guvernului față cu atacurile militarului și critică „tradițiunile“ armatei austriace. Ca aderentú alú armatei independente oratorulú votézá pentru votulú separatú alú lui Gyóřffy. (Aplause'n stânga extremă.)

Daniilú *Irányi* declará că autografulú n'a mulțămítú pe petiționarí. Dreptulú publicú ungarú nu recunósce „comandantú supremú“, ci rege încoronatú. Spiritulú naționalú numai într'o armată națională póte domni Juráméntulú armatei pe constituțiunea ungară, pe care a juratú regele, e ócerere îndreptățitá. Numai într'o armată independentă se póte vorbi adevêrulú despre Bocs-kay, Bethlen, Rakotzi și Kossuth. Oratorulú votézá pentru votulú separatú alú lui Gyóřffy.

Președintele face atentú pe oratori, carí se légă de espresiuinea »supremului comandantú,“ că arú face bine se respecte mai bine legile indigene, care au adoptatú acésta espresiuine, precumú în art. de lege XXXVI din 1879 (Mișcare.)

Cornelú *Abranyi* ăice că spiritulú armatei e sgreșurosú, rezervatú. Oficiarii formézá o chastă separatá, organizațiunea internă dá priciná la plângerí continue, elementele ungare patriotice întâmpiná antipatiá. Acest spiritú cuprinde încátva și honveđimea. Autografulú nu resolvá cestiunea. La noi domnescú (privelegiile și influințele unorú clase. În Roma a fostú numitú consulú unú calú, la noi se póte întâmpla asta și (junui măgarú (ilaritate și mișcare.) Plângerile îndreptățite ale poporului nu li să dá ascultare. Demonstrațiunile contra generalului Ianski nu arú fi fostú atâtú de imposante, decé partidulú guvernamentalú nu s'ar fi amestecatú în ele. Trebuie să se schimbe politica guvernului. Regimulú *Tisza* și-a ajunsú scopulú: nu póte fi rêsturnatú. Dér fiindcă nu acesta e scopulú guvernului, primese motiunea lui Apponyi. (Aplause'n stânga.)

Iuliu *Horvath* ăice că prin desbateri să lámuresce cestiunea. Autografulú a liniștitú; dér a și provocatú desbaterea. Armata comună împărțindu-se în două se desorganisézá și oferá inimicilorú noștri ócașiune d'a ne ataca. E contra interesului statului și armatei ca din casurí singuraticé să se sgdue increderea națiunei cătră oficiarii armatei comune și să se tragá la îndoialá patriotismulú acelorú oficiari, carí la cea mai apropiată ócașiune își punú în jocú sângele și vieța pentru patriá. Votézá pentru motiunea comisiunei.

Coloman *Thaly* ăice că oprirea uniformei de oficiarii de rezervá e nejustificá. Mai nedreptá e ordinațiunea de curéndu a ministrului comunú de rêsboiú, care cere necondiționatú cunósccerea limbei germane la esamenele de oficiari și prin aceea se 'ngreuezá pozițiunea Ungurilorú. Oratorulú ăice, că încá la începutulú educațiunei militare se manifestá spiritulú dușmanú Ungurilorú. Directorulú unui institutú militarú a ruptú un reversú în limba ungeréscá, l'a călcatú în picioré și oficiarii care i l'a datú i-a spusú, că limba oficială e cea germană. Elú cere reforme în organizarea armatei, să se despartá armata. Primese motiunea lui Gyóřffy.

Recursú contra dării pentru Kulturegylet

Dámú locú ađi și rêcursului protopopului Iacobú Macaveia din Dicio-Sânt-Mărtiní, despre care a vorbitú corespondentulú nostru în Nr. 218 alú „Gazetei“ și prin care numitulú d, protopopú a protestatú în numele Românilorú din comitatulú Têrnavei micí contra conclusului representanții comitatense d'a se da 10.000 fl. „Kulturegylet-ului, care sumá să se acopere printr'unú aruncú de dare de 2%. Recursulú are următorulú cuprinsú:

Sciu, că acestú recursú, avéndu în vedere curențulú de astăđi, imí va atrage imputarea că sunt nepatriotú, cu tóte aceste imí ținú de o datorință patriotică bine înțelésá, de a-mí motiva votulú datú în adunarea generală, și de a-mí exprima după mine patriotica convingere, ce m'a condusú când mi-am datú votulú așa precum l'am datú, folosindu-mé liberú și amésuratú convicțiunii mele, de dreptulú ce-lú am ca membru alú comitetului comitatensú.

N'am pututú și nu potú adera la unú conclusú, care, după convingerea mea de patriotú, este contrarú legii, este lipsitú de dreptú, este nejustú și în consecințele sale avéndu în vedere rapórtelú nóstre locale și generale, e dăunosú și nepoliticú.

1. Este contrarú legii acelu conclusú, pentrucă art. de lege XV din anulú 1883, ce e dreptú, autorisá comitatele de a impune adausurí de dare și pentru scopuri culturale, însé acestú adausú de contribuțiune cuprinđéndú tóte scopurile înșirate în §-lú 9 alú legii citate, nu póte să trecá peste 3% ale dărilorú directe; însé comitatulú nostru în ceea ce privește adausurilú de

dare, se aflá în timpulú de față așa de réu, încátu nu mai póte arunca atarí contribuțiuní și adecá: suntú aruncate 3% pentru edificarea casei comitatense, 1% pentru îngrijirea colnavilorú, 1/2% pentru expropriarea unorú intravilane necesare la loculú destinatú pentru edificie comitatense și așa adausurilú de până acum întrecú măsura de 3% prescrite prin lege, preste care după §-ulú 13 alú legii menționate numai după obținearea prealabilá a concesiunii ministrilorú de interne și de finanțe se póte trece, ceea ce în casulú de față s'a ignoratú cu totulú și decé acum la aceste 4 1/2% vomú adauge cele 2% votate pentru „kultur-egylet,“ atunci în comitatulú nostru arunculú de dare face 6 1/2%, la care după alineatulú ultimú alú §-ului 13 din legea citată se cere aprobarea, respective autorisarea legislativá.

Insé în casulú de față necumú să fiá autorisare legislativá, dér nici concesiune prealabilá ministerialá nu există, deóre-ce rescriptulú înaltului ministerú de interne privitorú la fundațiunea de 10.000 fl., nu învóltá concesiunea prealabilá cerutá de lege, mărginindu-se acelu rescriptú numai a aráta, că adunarea generalá extraordinară din 26 Noemvrie 1885 n'a fostú competentá a vota astfelú de adausú de dare și a dispune de acoperirea aceluia; prin urmare votarea acelorú 10.000 fl. implicítú s'a întâmplatú în faptá în adunarea generalá de acum.

Este contrarú legii acestú conclusú, pentrucă acela nu conține nici o dispozițiune despre administrarea sumei votate, precând în sensulú §-lui 15 alú legii citate jurisdicțiunea dispune despre atarí fundațiuní în înțelesulú statut lui adusú în acésta privință, așadérá în conclusulú din cestiune se intenționézá ajutorarea unei reuniuní înființate de privați și afará de teritorulú comitatului noștru; acésta dispozițiune este în contradicțiune flagrantá cu intențiunea legii de susú amintitá, fiindcă scopulú votării acestei sume nu e promovarea culturalá a locuitorilorú din comitatú, ci cea a unei reuniuní afará de teritorulú aceluia, fără de controlarea mai departe a comitatului ce a votatú acésta sumá; cumcă acésta dispozițiune este contrarú legii și sentimentului comunú alú majorității preponderante a locuitorilorú din comitatú, dovedesce împrejurarea, că la adunarea generalá de acumabia s'au prezentatú 40 membri; cumcă conclusulú este ilegalú, a doveditú însuși înaltulú ministerú de interne, când din incidentulú votării de 1% pe scama reuniunii Szécheny-ane din comitatulú Sătmáruului a enunțiatú, că acelu aruncú după lege are sé-lú administreze comitatulú adăugéndú numai atáta, că comitatulú din suma încursá póte împărțá și reuniunea Szécheny-aná precum și alte reuniuni culturale din comitatú, fără desțințiune de naționalitate și confesiune, și așa forulú supremú competentú în casú analogú a anunțiatú, că adausurilú de contribuțiune impuse pentru scopurile prevêđute în §-ulú 9 alú legii citate, se administrezá prin municipalitate și din când în când se întrebuințézá spre acoperirea lipselorú culturale ale comitatului.

(Va urma.)

Ultime sciri.

Berlinú, 14 Octomvre. „Gazeta Germaniei de Nord“ vede în rezultatulú alegerilorú din Bulgaria o nouă dovadá, că plecarea prințului de Battenberg n'a fostú motivată de dispozițiunile națiunei bulgaresci. Altfelú majoritatea n'ar fi votatú în favórea regenței. Séu prințulú de Battenberg n'a cunoscutú dispozițiunile ce i erau propriice, și acésta presupunere ar arunca o luminá defavorabilá asupra capacitățilorú sale ca omú de statú, séu nu i-a mai plăcutú fără îndoialá să rămâná prințú. Decé arú fi rêsmasú, elú arú fi cruțatú Bulgariei furtunile electorale carí, orí-ce rezultatú ar trebui să dea, vorú influință într'unú modú defavorabilú asupra devoltării ulterioare a Bulgariei.

Pesta, 14 Octomvre. Camera deputațilorú a adoptatú prin 162 voturi contra 76, propunerea comisiunei de a trece la ordinea ăilei asupra petițiunilorú ce i s'au adresatú în afacerea generalului Ianski.

Londra, 14 Octomvre. „Daily News“ delará că nici o amenințare nu va decide pe Anglia să evacueze Egiptulú. Acelașú diarú crede că gelosiile Franciei în astá privință nu întrecú cerculú politicianilorú de profesiune, dér că Rusia a încercatú să speculeze acestú sentimentú și că spiritulú nehotărítú alú Sultanului a fostú întorsú din spre Anglia cătră Francia și Rusia. Elú crede că Sir White va dejuca manoperile rusesci.

Sofia, 14 Octomvre. Generalulú Kaulbars ceréndú instrucțiuní la St. Petersburgú, guvernulú rusú i-a răspunsú lăsându-i se întrevéđá că elú crede, că generalulú póte să nu'si mai urmeze călétoria, dér lăsându-lú în acelașú timpú liberú de a lua hotărírea care i va párea mai preferabilá. Generalulú Kaulbars a plecatú dela Sofia prin calea Dunărei séu prin Târnova și Lowcia.

Numere singuraticé din „Gazeta Transilvaniei“ á 5 cr. se potú cumpêra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorú: Iacobú Mureșianu.
Redactorú responsabilú Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena
din 15 Octomvre st. n. 1886.

Rentă de aur 4%	103.35	Bonuri croato-slavone	104.50
Rentă de hârtie 5%	92.25	Despăgumire p. dijma de vină ung.	99.75
Imprumutul căilor ferate ungare	151.80	Imprumutul cu premiu ung.	121.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (1-ma emisiune)	99.75	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (2-a emisiune)	—	Renta de hârtie austriacă	82.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ung. (3-a emisiune)	116.25	Renta de arg. austr.	83.45
Bonuri rurale ungare	104.50	Renta de aur austr.	114.35
Bonuri cu cl. de sortare 104.50		Losurile din 1860	138.50
Bonuri rurale Banat-Timșu	104.40	Acțiunile băncii austro-ungare	367.—
Bonuri cu cl. de sortare 104.40		Act. băncii de credit ung.	258.60
Bonuri rurale transilvane 104.25		Act. băncii de credit austr.	278.60
		Argintul — Galbini împărătesc	5.90
		Napoleon-d'ori	9.91
		Mărci 100 imp. germ.	61.35
		Londra 10 Livres sterlinge	125.25

Cursul pieței Brașov
din 16 Octomvre st. n. 1886.

Banconote românești	Cump. 8.45	Vend. 8.50
Argint românesc	8.50	8.55
Napoleon-d'ori	9.90	9.95
Lire turcesci	11.24	11.27
Imperiali	10.22	10.26
Galbeni	5.89	5.91
Scrisurile fonc. » Albina »	100.50	101.50
Ruble Rusesci	120.—	122.—
Discontul	7—10%	pe an.

Insciințare.

Comunicăm multă onor. publică, că dela 1 Septembrie n. c. pe piața de acolo am încredințat singura vânzare de adevărată rufărie normală originală sistemului profesorului Dr. Gustav Jäger firmei

M. & L. László

fiind obligat dănsii a vinde fabricatele noastre cu prețurile originale dela fabrică fixate de noi. — Cataloge asupra tuturor articulelor de rufărie a regimului lanei stau la dispozițiunea fecăruia la sus numiții domni.

W. Benger's Söhne
Stuttgart și Bregenz

singurii fabricanți concesiionați ai articulelor noastre male ale profesorului Dr. Gustav Jäger.

DICTIONARUL GERMANO-ROMÂN

de **TEOCHAR ALEXI**

à 1 fl. 50 cr. séu 3 lei 50 bani exempl. edițiunea autorizată, se află până astăzi de vânzare la următoarele librării:

Brașov: Tipografia Alexi, D. Nicolae I. Ciureu, H. Zeidner, A. Altstädter.	Făgărași: D. D. Brüder Thierfeld.
București: D. D. Sotschek & Comp., E. Graeve & Comp., Ig. Haiman, R. Watzina. (A. Cerny.)	Iasi: D. O. Hildebrandt, Frații Șaraga.
Budapesta: D. Gustav Grimm, strada Hatvan, D. Sig. Robicsek strada coronei.	Lugoși: D. Adolf Auspitz.
Blașiu: Librăria archidieceșană, Tipografia semin.	Năsăud: Librăria Concordia.
Câmpulung (Bucov.): D. Gabriel Storfer.	Oravicza: D. I. E. Tieranu.
Craiova: D. H. Zamitca.	Orșova: D. C. Böhme.
Cernăuți: D. Romuald Schally, D. H. Pardini librăria Universității.	Radautz: D. Iacob Niderhofer.
Cluș: D. Iohann Stein.	Sibiu: D. W. Krafft, D. A. Schmidicke.
	Timișoara: Librăria Polatsek.
	Viena: D. D. Mayer & Comp. Singerstrasse 7. D. Wilhelm Frick librăria Curtii, D. D. Gerold & Comp. D. Georg Szelinski librăria Universității.

A se cere exemplare din a opta séu a noua miiă.
Brașov, 9 (21) Iuliu 1886.

Tipografia ALEXI.

CANCELARIA NEGRUȚIU.

în Gherla — Sz. Ujvár — (Transilvania.)

DESCHIDE ABONAMENTE PE ANUL 1886 LA:

„Amicul Familiei.“ Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și a 15-a și a luni în numerii câte 2—3 côle; și va publica poesii, romanuri, romane, schițe, piese teatrale, studii sociale, articoli științifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotul Român.“ Diar bisericesc, scolastic și literar. Va eși în broșuri lunare câte 2³/₄—3¹/₄ côle; și va publica articuli din sfera tuturor științelor teologice și între acestea de predică pe Dumineci, sâmbători și diverse ocașii, mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl., pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonanții primesc unele premii de valoare și-si pot procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din ediția noastră.

— **Colectanții primesc gratis ală patruea exemplar.** —

Totă acolo au apărut și se află de vânzare:

Biblioteca „Săteanului Român.“ Cartea I. II., III., IV. cuprindă materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl.; câte una deosebită 30 cr.	Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinară. Prețul 20 cr.	plăcere, că autorul la redactarea acestui manual a dezvoltat multă zel împreună cu o rară diligență intențiune sinceră însoțită de un studiu serios și îndelungat prin ce s'a făcut demn de lauda și sprijinirea publicului român, mai ales a celor în prima linie interesai, cărora nu hesitam nici un moment a-lu recomanda cu totă căldura.
Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprindă materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.	Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.	Manual de gramatica limbii române pentru școlile populare în trei cursuri, de Maxim Popu, profesor la gimnasiul din Năsăud. Prețul 30 cr.
Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sazele gimnasiului din Fiume prin Vincentiu Nicoară, prof. gimn. Cu portretul M. S. Regina României. Preț. 15 cr.	Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețul 50 cr.	Manual de stupărit, de Ioan Costin. Cu 36 figură explicative. Prețul cu porto francat 70 cr
Colectă de Recepte din economia, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.	Economia pentru școlile populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.	Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:
Apologiă. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Partea I. Paul Hunfalvy despre cronica lui Georgiu Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.	Petulantul. Comediă în 5 acte, după Aug. Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluțiu. Prețul 30 cr.	Micul Mărgăritar sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesc frumos ilustrată, pentru prunci școlari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesc. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr. legat 22 cr. legat în pânză 26 cr.; 50 de exemplare broșate 6 fl., legate 9 fl., legate în pânză 12 fl.; 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.
Renascerea limbii românești în vorbire și scriere, invederată și apreată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I., II., III. Prețul broșurii I., II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costă 1 fl.	Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii, după Ernest Legouvé, membru ală academiilor franceze. Prețul 10 cr.	Cărtică de rugăciuni și cântări pentru prunci școlari de ambe sexe. Cu mai multe icone frumoșe. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl. 100 exemplare 5 fl. (Edițiune pentru greco-catolici și altă edițiune pentru greco-orientali. Să se noteze: care edițiune să cere.)
Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. G. Borgovanu. Prețul 15 cr.	Nu mă uita. Colectiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitații ș. a. Prețul 50 cr.	Visul pre santei vergure Maria, a Născătoarei de Dumneșu, urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icone frumoșe. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.
Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și aranjate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.	Tesaurul dela Petrosa séu Cloșca cu puș ei de aur. Studiu arhiologic, de Dionisia O. Olinescu. Prețul 20 cr.	
Trandafiri și violele, poesii populare culese și adnotate de Ioan Popu Reteganul. Un volum din 14 côle. Prețul 60 cr.	Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normal (preparandiali), ală învățătorilor și ală altor bărbai de școlă, de V. Gr. Borgovanu, profesor preparandial. Gherla. Imprimeria „Aurora.“ 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. Acestă opă cu devisa: „Totă ce putem arăta, să arătăm pruncilor!“ — este dedicată educatorilor și învățătorilor, plâpândei generațiuni a plâpândei generațiuni a poporului român, la acelu popor, ce s'a luptat mai mult pentru limbă decât pentru viață. Edițiunea acestui manual în octav mare cuprindend 341 pagini, tipar garmond e frumoșă și tare plăcută ochiului. În modesta noastră literatură pedagogică, nu aflăm nici ună opă, nici ună manuală întocmită după lipsele școlilor noastre în măsura, în care este acesta; și trebuie să constatăm cu	

Calendar pe anul 1887. „Amicul Poporului“ cu 50 cr. „Noul Calendar de casă“ cu 30 cr. și „Calendarul Calicului“ cu 36 cr. — adausă câte 5 cr. de portpostală.